

FOMENT

Portaveu oficial en les comarques tarragonines, del partit d'Unió Federal Nacionalista Republicana

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

REUS. . . Ptes. 1'50 al mes

Fora. . . > 4'50 trimestre

Extranger. . . > 9' >

BIBLIOTECA PÚBLICA

TAR Número solt 5 cèntims

Anunci a preus convencionals

ANY VIII.

REUS, divendres 20 de Juny de 1913

Núm. 143

GRAN HOTEL DE LONDRES

ESTABLIMENT DE PRIMER ORDRE

LUXOSOS HABITACIONS

QUARTO DE BÀNY I DUTXA

AGUSTI CASANOVAS

Colzes a tots els trens → Plaça de Prim - REUS → Telefon núm. 29

SALO DE LECTURA, PIANO I VISITES

SERVEI DE GRAN LLUIMENT

— PER A BANQUETS

MUNDIAL PALACE

COBERTS DESDE 3'50. - RESTAURANT INSTALAT FRENT AL MONUMENT DE COLON. - TELEFON 763. - BARCELONA

Tots els dies de 12 a 3 concerts. — Els divendres plat del dia sopa BOUILLEBAISSE. Dissapte menú corrent i vegetarià. — Gran menjador per a 500 comensals. — Esplèndida il·luminació. — Servei esmerat. — Cuina selecta. — Perruqueria i banys.

DE COL·LABORACIÓ

Llibre de dolor

De les terres africanes tornen a bufar aires de tragedia. Altres cop les vides espanyoles cauen assassinades pel plom d'uns barbres que no's resignen a perdre la seva independència, i defensen amb la seva vida la llibertat de la seva patria amada.

Jo no sé si en nom de la civilització poden conquerir-se unes terres agenes; lo que sí crec fermament és que per mils hectàries de terrenys que's conquistin, per mercats que s'obrin, per grossa que sigui la racció que s'emporti l'afamada fera capitalista, no compensa la pèrdua d'una vida d'un soldat espanyol.

Cal tenir l'ànima podrida per a no oposar-se a aquest crim espartós de la guerra, que taca la història de totes les races humans. I molt més, quan aquest crim legal se comet amb germans de raça, i poden sucumbir-hi arrelades afecions. ¡Ah! Si la colla de déments que'ns aboquen en aquesta aventura, tinguessin dintre'l pit el cor d'una mare a qui s'ha robat un fill estimat, si fos amb sang de les seves entranyes que s'omplissin les planes del llibre de dolor que a l'Africa s'escriu, ja abandonarien la boja empresa, car no hi ha cap mare que entregui un fill per totes les riqueses imaginades!

Parleu-nos de la patria, burgesos incipients, polítics sense entranyes, governants sense cor, parleu-nos de la patria i exigiu-nos per ella un amor filial, quan ella se'n comporta com una cruel marastra, si no tenim 2.000 pesetes per a lliurar-nos de les seves ires.

Jo no puc estimar altra mare que la meva, que plora les meves penes i gosa les meves alegries; no una mare estranya que paga el morir per ella amb una almoina de glòria, que llença sobre'l munt de martres anònims.

Es horrible el dolor que sembra per tota Espanya la follia de la gent que en malhora ens governa. Avui mateix, he parlat amb una d'aquestes mares que tenen un fill al Marroc, i amb llàgrimes ardentes als ulls clamava per a que s'orgis una revolució que llençés a un abisme als que de tal forma la martiritzaven, fent-la viure amb l'horrible incertitud de no saber si tornaria a veure al fill de les seves entranyes que tants sacrificis li havia costat veure'l en plena joventut per a que fos un puntal de la seva vellesa miseriosa.

Ara calculeu que són 50 o 60 mil les mares que viuen en aquest neguit, i compendreu la magnitud de la tragedia que aciapara les terres d'Espanya.

Però la burla sagnanta és que'l llibre de dolor s'hagi d'escriure sols amb sang proletària. Ells, les joventuts treballadores, els que creuen les riqueses, els que sostenen l'equilibri de la vida, són els únics que tenen obligació de lluitar per la patria. Ells que no'rebent cap goig, han de lluitar per ella, mentres uns altres, fills de la mateixa patria, esperen tranquilment el resultat de la lluita per a importar-se'n el botí.

Dolorós, irritant, inaguantable! Serem tots còmplis d'aquest crim si no exigim que s'itanci la nova sagnia oberta. Als vents de follia de dalt s'ha de respondre amb vents de justícia de baix. Ens aboquen a una guerra i sostenen irritants desigualtats. No, no; el dolor engendra odi per als que'l creuen, i hi ha un ideal que concentra tots els odis quan responen a un anhel de grans justícies i que tots els homes de cor d'Espanya devem acariciar: Revolució.

A. MARTÍ BAIGES.

EN SEGONA PÀGINA:

A l'entorn del procés den Fábregas.

— Carta oberta den Pere Corominas. — Unes ratlles de l'amic.

Notes politiques

Per l'obertura de les Corts

Consultats diferents polítics de tots els grups de les Cambres, tots coincideixen en que es de necessitat l'obertura de les Corts; però el comte, com si tal cosa, se fa el sord i les manté tancades, ILEGALMENT TANCADIES.

Car hi ha que sapigner que la suspensió de les sessions de Corts no fou acordada en cap Consell de ministres; doncs el decret porta la data del 13 i en aquell dia no's podia celebrar Consell per que no hi havia ministeri.

En Romanones ha suplantat el règim constitucional per l'absolutisme més repugnant, com si fos en aquelles èpoques d'Alíver de Luna, Oropesa o Linás de Haro.

Ni en Sagasta tenia la mandíbula de l'entrampat comte de Romanones. Però el comte no es un governant ni res que s'hi assembla. Es, com molt bé diuen els seus amics, el «gitano mayor del reino».

Coses que no més passen i's toleren a Espanya

Segons llegim, de mica en mica i com si's enessim despatxant per medi d'expedient, van sortint barcos cap a les costes africanes.

Per què no hi han anat abans?

Perque quan esclata l'agitació a La Rache i Tetuán tenim TOTA l'Escala a la Carraca immobilizada, inútil, sense poguer-se valdre de si mateixa PER FALTA DE CARBO, perquè a l'Arsenal no n'hi havia ni n'hi ha una sola brasa.

La necessitat va fer que s'ordenés al «Reina Regente» que anés a Cádiz a carboner como pudiera. Més tard i amb una mica més de treballs hi anà el «Pelayo».

A l'ocorre la catàstrofe del «General Concha», se donà telegràficament ordre de que «zarparen todos los barcos». I l'ordre no's pogué cumplir perquè no hi va haver medi de trobar combustible pel «Almirante Lobo» i el «Bonifaz».

Cal tenir en compte que'l servei de carbó de l'Escala està contractat i que'l contractista té la obligació ineludible de tenir constantment en magatzem a l'Arsenal un mínim de 3.000 tonelades de carbó.

No volem comentar com se mereix

aquest cas que posa de manifest una vegada més la clàssica imprevisió, la imperdonable incària dels governants d'Espanya, perquè és segur que'ns excediríem i aniríem a parar ont haurien d'esser tots els explotadors i els vividors que tant abunden en aquest desgraciat país dels tristes destins.

Si es bromà..

Un confrare barceloní, «El Diluvio», publica un solt polític en el que's recull la notícia de que'l ministeri Romanones serà en breu substituït per un altre ministeri liberal, presidit pel general Weyler i en el que hi entrarán el senyor Cambó, en Melquiades Alvarez i alguns amics den Romanones i en Garci Prieto.

Demanant l'obertura del Parlament

Telegrama dels regionalistes i resposta den Romanones

En representació de les minories regionalistes del Senat i del Congrés, els señors Abadal i Cambó, han enviat al quefe del Govern el telegrama següent:

«Minories regionalistes Senat i Congrés estimen d'alt interès patriòtic, immediata reobertura Parlament per a pressenguir discussió Mancomunitat i derrogació Jurisdiccions. Situació Marruec no impideix, abans aconsella que pugui exercitarse fiscalització parlamentaria medi el més adequat per a que no pugui crear-se en l'opinió perillós estat passional que tancament Parlament facilita. Estem plenament convençuts que situació actual es la major garantia de que tots els partits i grups polítics inspirarien sa actuació parlamentaria medi el més adequat per a que no pugui crear-se en l'opinió perillós estat passional que tancament Parlament facilita. Estem plenament convençuts que situació actual es la major garantia de que tots els partits i grups polítics inspirarien sa actuació parlamentaria medi el més adequat per a que no pugui crear-se en l'opinió perillós estat passional que tancament Parlament facilita. Estem plenament convençuts que situació actual es la major garantia de que tots els partits i grups polítics inspirarien sa actuació parlamentaria medi el més adequat per a que no pugui crear-se en l'opinió perillós estat passional que tancament Parlament facilita. Estem plenamente convençuts que situació actual es la major garantia de que tots els partits i grups polítics inspirarien sa actuació parlamentaria medi el més adequat per a que no pugui crear-se en l'opinió perillós estat passional que tancament Parlament facilita. Estem plenamente convençuts que situació actual es la major garantia de que tots els partits i grups polítics inspirarien sa actuació parlamentaria medi el més adequat per a que no pugui crear-se en l'opinió perillós estat passional que tancament Parlament facilita. Estem plenamente convençuts que situació actual es la major garantia de que tots els partits i grups polítics inspirarien sa actuació parlamentaria medi el més adequat per a que no pugui crear-se en l'opinió perillós estat passional que tancament Parlament facilita. Estem plenamente convençuts que situació actual es la major garantia de que tots els partits i grups polítics inspirarien sa actuació parlamentaria medi el més adequat per a que no pugui crear-se en l'opinió perillós estat passional que tancament Parlament facilita. Estem plenamente convençuts que situació actual es la major garantia de que tots els partits i grups polítics inspirarien sa actuació parlamentaria medi el més adequat per a que no pugui crear-se en l'opinió perillós estat passional que tancament Parlament facilita. Estem plenamente convençuts que situació actual es la major garantia de que tots els partits i grups polítics inspirarien sa actuació parlamentaria medi el més adequat per a que no pugui crear-se en l'opinió perillós estat passional que tancament Parlament facilita. Estem plenamente convençuts que situació actual es la major garantia de que tots els partits i grups polítics inspirarien sa actuació parlamentaria medi el més adequat per a que no pugui crear-se en l'opinió perillós estat passional que tancament Parlament facilita. Estem plenamente convençuts que situació actual es la major garantia de que tots els partits i grups polítics inspirarien sa actuació parlamentaria medi el més adequat per a que no pugui crear-se en l'opinió perillós estat passional que tancament Parlament facilita. Estem plenamente convençuts que situació actual es la major garantia de que tots els partits i grups polítics inspirarien sa actuació parlamentaria medi el més adequat per a que no pugui crear-se en l'opinió perillós estat passional que tancament Parlament facilita. Estem plenamente convençuts que situació actual es la major garantia de que tots els partits i grups polítics inspirarien sa actuació parlamentaria medi el més adequat per a que no pugui crear-se en l'opinió perillós estat passional que tancament Parlament facilita. Estem plenamente convençuts que situació actual es la major garantia de que tots els partits i grups polítics inspirarien sa actuació parlamentaria medi el més adequat per a que no pugui crear-se en l'opinió perillós estat passional que tancament Parlament facilita. Estem plenamente convençuts que situació actual es la major garantia de que tots els partits i grups polítics inspirarien sa actuació parlamentaria medi el més adequat per a que no pugui crear-se en l'opinió perillós estat passional que tancament Parlament facilita. Estem plenamente convençuts que situació actual es la major garantia de que tots els partits i grups polítics inspirarien sa actuació parlamentaria medi el més adequat per a que no pugui crear-se en l'opinió perillós estat passional que tancament Parlament facilita. Estem plenamente convençuts que situació actual es la major garantia de que tots els partits i grups polítics inspirarien sa actuació parlamentaria medi el més adequat per a que no pugui crear-se en l'opinió perillós estat passional que tancament Parlament facilita. Estem plenamente convençuts que situació actual es la major garantia de que tots els partits i grups polítics inspirarien sa actuació parlamentaria medi el més adequat per a que no pugui crear-se en l'opinió perillós estat passional que tancament Parlament facilita. Estem plenamente convençuts que situació actual es la major garantia de que tots els partits i grups polítics inspirarien sa actuació parlamentaria medi el més adequat per a que no pugui crear-se en l'opinió perillós estat passional que tancament Parlament facilita. Estem plenamente convençuts que situació actual es la major garantia de que tots els partits i grups polítics inspirarien sa actuació parlamentaria medi el més adequat per a que no pugui crear-se en l'opinió perillós estat passional que tancament Parlament facilita. Estem plenamente convençuts que situació actual es la major garantia de que tots els partits i grups polítics inspirarien sa actuació parlamentaria medi el més adequat per a que no pugui crear-se en l'opinió perillós estat passional que tancament Parlament facilita. Estem plenamente convençuts que situació actual es la major garantia de que tots els partits i grups polítics inspirarien sa actuació parlamentaria medi el més adequat per a que no pugui crear-se en l'opinió perillós estat passional que tancament Parlament facilita. Estem plenamente convençuts que situació actual es la major garantia de que tots els partits i grups polítics inspirarien sa actuació parlamentaria medi el més adequat per a que no pugui crear-se en l'opinió perillós estat passional que tancament Parlament facilita. Estem plenamente convençuts que situació actual es la major garantia de que tots els partits i grups polítics inspirarien sa actuació parlamentaria medi el més adequat per a que no pugui crear-se en l'opinió perillós estat passional que tancament Parlament facilita. Estem plenamente convençuts que situació actual es la major garantia de que tots els partits i grups polítics inspirarien sa actuació parlamentaria medi el més adequat per a que no pugui crear-se en l'opinió perillós estat passional que tancament Parlament facilita. Estem plenamente convençuts que situació actual es la major garantia de que tots els partits i grups polítics inspirarien sa actuació parlamentaria medi el més adequat per a que no pugui crear-se en l'opinió perillós estat passional que tancament Parlament facilita. Estem plenamente convençuts que situació actual es la major garantia de que tots els partits i grups polítics inspirarien sa actuació parlamentaria medi el més adequat per a que no pugui crear-se en l'opinió perillós estat passional que tancament Parlament facilita. Estem plenamente convençuts que situació actual es la major garantia de que tots els partits i grups polítics inspirarien sa actuació parlamentaria medi el més adequat per a que no pugui crear-se en l'opinió perillós estat passional que tancament Parlament facilita. Estem plenamente convençuts que situació actual es la major garantia de que tots els partits i grups polítics inspirarien sa actuació parlamentaria medi el més adequat per a que no pugui crear-se en l'opinió perillós estat passional que tancament Parlament facilita. Estem plenamente convençuts que situació actual es la major garantia de que tots els partits i grups polítics inspirarien sa actuació parlamentaria medi el més adequat per a que no pugui crear-se en l'opinió perillós estat passional que tancament Parlament facilita. Estem plenamente convençuts que situació actual es la major garantia de que tots els partits i grups polítics inspirarien sa actuació parlamentaria medi el més adequat per a que no pugui crear-se en l'opinió perillós estat passional que tancament Parlament facilita. Estem plenamente convençuts que situació actual es la major garantia de que tots els partits i grups polítics inspirarien sa actuació parlamentaria medi el més adequat per a que no pugui crear-se en l'opinió perillós estat passional que tancament Parlament facilita. Estem plenamente convençuts que situació actual es la major garantia de que tots els partits i grups polítics inspirarien sa actuació parlamentaria medi el més adequat per a que no pugui crear-se en l'opinió perillós estat passional que tancament Parlament facilita. Estem plenamente convençuts que situació actual es la major garantia de que tots els partits i grups polítics inspirarien sa actuació parlamentaria medi el més adequat per a que no pugui crear-se en l'opinió perillós estat passional que tancament Parlament facilita. Estem plenamente convençuts que situació actual es la major garantia de que tots els partits i grups polítics inspirarien sa actuació parlamentaria medi el més adequat per a que no pugui crear-se en l'opinió perillós estat passional que tancament Parlament facilita. Estem plenamente convençuts que situació actual es la major garantia de que tots els partits i grups polítics inspirarien sa actuació parlamentaria medi el més adequat per a que no pugui crear-se en l'opinió perillós estat passional que tancament Parlament facilita. Estem plenamente convençuts que situació actual es la major garantia de que tots els partits i grups polítics inspirarien sa actuació parlamentaria medi el més adequat per a que no pugui crear-se en l'opinió perillós estat passional que tancament Parlament facilita. Estem plenamente convençuts que situació actual es la major garantia de que tots els partits i grups polítics inspirarien sa actuació parlamentaria medi el més adequat per a que no pugui crear-se en l'opinió perillós estat passional que tancament Parlament facilita. Estem plenamente convençuts que situació actual es la major garantia de que tots els partits i grups polítics inspirarien sa actuació parlamentaria medi el més adequat per a que no pugui crear-se en l'opinió perillós estat passional que tancament Parlament facilita. Estem plenamente convençuts que situació actual es la major garantia de que tots els partits i grups polítics inspirarien sa actuació parlamentaria medi el més adequat per a que no pugui crear-se en l'opinió perillós estat passional que tancament Parlament facilita. Estem plenamente convençuts que situació actual es la major garantia de que tots els partits i grups polítics inspirarien sa actuació parlamentaria medi el més adequat per a que no pugui crear-se en l'opinió perillós estat passional que tancament Parlament facilita. Estem plenamente convençuts que situació actual es la major garantia de

A l'entorn del procés den Fàbregas

Carta oberta à l'Evarist Fàbregas

Noble i generós company: Perque davant d'una greu acusació de *chantage* vareu respondre amb una carta plena d'indignació, de dignitat i d'amargura, haureu d'assentir-vos el dia 25 en el banc dels acusats. Pero si no l'havessiu escrita, si us havessiu mostrat masell a l'injuria, estarieu, d'aleshores ençà, en el banc dels condemnats per la conciència pública.

No vui recordar-me de les moltes injurias que us han dirigit ni de les paraules que en aquella carta vareu posar. El meu intent no es exprimer les llagues per a que rugin. Vui acompanyar-vos en el vostre trasbalç. Un home li deia al seu Mestre: Allà on vos seieu hi ha la Presidència. Jo us dic a vos: Mentre sedreu al banc dels acusats, el crim seurà a una altra banda. Si en un banc així una vegada els jueus hi varen fer-se a Jesus...

N'hi ha que son tant bons com vos, però vos teniu la sort de ser-ho i de semblar-ho. I quan els homes del Tribunal us vegin assentat allí, se preguntarán quin delicto es possible que haguerem comès amb la vostra bondat. Si l'obcecació justifica que un home en mal un altre i d'això en diuen una circumstància eximent, quin delicto hi podrà haver en la vostra carta, que la justicia humana no pugui perdonar pensant en l'afront que vos haviau rebut?

Tot el poble de Reus que us coneix tant, estarà amb ansia el dia 25 fins que s'hagi pronunciat la sentència, que s'estarà congridant a Tarragona. Perque una

de les coses que més altera la conciència humana es l'injustícia. Penseu que cada dia els Tribunals dels homes condemnencen ignors, mes el poble no ho sab del cert i calla. Vos encara teniu la sort de que'l poble sàpiga lo injusta que serà la sentència, si us condemna.

Jo que us he vist espurnar els ulls sempre que parleu de la vostra mare, us encomano que aquell dia no us porteu com un sentimental. Penseu no més que en la vostra ciutat de Reus. Recordeu-vos d'ella, penseu que sou alí per ella, que vos heu obrat com heu obrat pensant defensar-la i no ploure, com una re-ira de Deu, que si sou condemnats ho sereu per a ella.

Noble i generós company: no sé com dir-vos la simpatia que m'inspireu en el vostre trasbalç. Un home que's coumou, com vos heu comogut, no més de pensar que podria ser desterrat de la vostra patria, demostra fins amb les seves anganies la fortalesa del seu amor.

Jo que sé el pà que s'hi dona lluny de la dolça patria, si venia el cas d'una sentència injusta, us aniria a buscar per a fer vos companyia a l'hora del comiat. I estic segur que a la porta de casa vostra hi trobarieu el generós poble de Reus que també voldràs accompanyar-nos fins a l'Estació. I mentres el seu amor us aconsolaria en el desterro, els vostres perseguidors viurien com uns desterrats en el cor de la patria.

Us desitja salut i fortalesa el vostre company

Pere Corominas.

17 de juny de 1913.

Unes ratlles de l'amic

Al retornar d'un cart viatge, m'entretenen els amics de que don Emili Briansó, el meu company de Consistori, ha demanat el meu perdó en carta que s'ha fet pública.

He llegit la carta de referència, i tan de bò no l'hagué d'acabar. Com s'ha sentit aclaparat el meu esperit!

Que'ss pobrets que escrivien per a defensar el seu pà de cada dia posin en joc la seva habilitat per a donar gust als seus amos, no solzament es tolerable, sinó que's homes de cor els perdonem quan ens ofençen, i moguts per un sentiment de pietat, els ajudarien com bo'nament poguessim. Pero quan un home representatiu, independent, intervé en una qüestió tanta delicada com la del meu procés, no pel procés en si, sino per les causes que'l prologaren, té'l deure d'aixecar el cor a flor de llavi i deixar per altres ocasions tota habilitat.

El senyor Briansó no ha procedit com un home generós, sinó com un polític expert. Demanar el meu perdó?... Per què? Es que ja estic condemnat?

El senyor Briansó devia dir en la seva carta: «Amic i correligionari. Cometérem una mala acció acusant de *chantage* a uns homes que son tant honrats com jo. Retireu la carta acusadora i elis, no us cràpiga dupte, retiraran tot lo que en resposta us dignerem». Si'l

senyor Briansó no opinava així respecte de nosaltres, devia dir: «Retireu la querella contra en Fàbregas perque així convé als interessos del nostre partit i als vostres com a concessionari del monopoli del servei d'aigües.»

En el primer cas, el senyor Briansó hauria merescut el meu fervorós agrairment. En el segon, el meu respecte per la seva sinceritat. Ara, davant de la carta del senyor Briansó, somriu amb ironia.

En qüestions d'honor, senyor Briansó, no hi caben termes mitjans. Que se m'endona del meu procés! Lo interessant és la carta difamadora, tant, que mentre persisteixi, amb procés o sense procés, amb condemna o sense, persistirà la resposta que va dictar la meva dignitat ofesa.

Per xò la carta demandant el meu perdó, ni l'agracio, ni l'estimo; no m'ha inspirat més que repulsió.

Ignoro si la querella s'ha retirat o no;

no m'preocupa. Pero per si's retira, jo

envio al senyor Briansó, malgrat la seva carta, la felicitació més coral per l'èxit que haurà alcancat en les gestions

per a servir al seu partit i a l'empresa

que pretén el monopoli del nostre servei d'aigües.

E. Fàbregas.

Jany 1913.

Joventut Nacionalista Republicana

En virtut de l'accord pres per l'Assamblea general de socis, se convoca a eleccions per a diumenge que ve, dia 22 del corrent, a les 6 de la tarda, per a cobrir els llocs de president i dos vocals.

Pel C. D.—El secretari, Manuel Domingo.

ESPECTACLES

Escullides sessions de cinematografia tots els dijous, dissabtes i dies festius.

Avui divendres, sessions extraordinaries.

Programa de noves pel·lícules entre les que hi figuren «Aplic de la Sardana» i «La calumnia».

Informació Local

Hem tingut el goig de saludar a nostre distingit amic, el metge don Alexandre Fries Roig, de regres de Madrid, ont al costat dels ilustres doctors Cajal i Pittaluga, en l'Institut d'Alfons XIII, s'ha dedicat per espai de bastants dies a l'estudi dels més recents avanços de la ciència médica.

Segons informes que's creuen autoritzats, el Govern té ja definit el seu criteri sobre lo que hagi de fer-se amb els recluts de quota.

S'incorporaran a files immediatament aquells els cossos dels quals se troben en operacions i aniran a ajuntar-se al cos. Continuaran en les seves cases els que perteneixen a cossos que no estiguin en operacions, però si qualsevol d'aquests, per creure's necessari, marxés a campanya, hi aniran els reclutes que perteneixen al mateix. En així, que així com els reclutes de cupa varen escoltar el cos, obligats queden a seguir la sort d'aquest.

Ja han marxat a Centa amb els batallons de Borbó, 12 reclutes de quota que hi perteneixen.

Hem rebut el nombre 8, corresponent a la present setmana, de la «Lectura popular» biblioteca d'autors catalans, que publica una col·lecció de «Tragedies» del Victor Balaguer.

PER A LLOGAR: Magatzems, coberts i patis

Carme alt, cantonada a Sant Llorenç. Informarán en la mateixa casa.

Dirígem un prec a la senyora directora de la Normal de Mestras de Tarragona i veuriem amb gust se'l fes sea la premsa de la veïna capital.

Els exàmens en dita Normal se fan sense tindre en compte les hores d'arribada i sortida dels trens entre Tarragona i Reus, perjudicant-se així a les alumnes d'aquesta ciutat que's venen obligades a pernoctar a la veïna ciutat, lo qual s'hi constitueix un perjudici en fort contratemps tractant-se de señoresses.

Veuriem doncs amb gaudi que la senyora directora de la Normal, en benefici de les alumnes d'aquesta ciutat, disposés que els exàmens tinguin lloc tenint en compte les hores dels trens entre la veïna ciutat i la nostra.

El Consell provincial de Foment de Tarragona s'ha dirigit a la Direcció general d'Agricultura en sollicitud de que's traslladi a Alcover per a girar una visita d'inspecció als avellaners atacats d'una enfermetat desconeguda, l'enginyer quefe del servei agronòmic.

S'ha nomenat jutge de Valls, a don Enric Gómez de la Cortina.

L'enginyer agronòmic d'aquesta província ha presentat al Consell de Foment un detallat informe de les causes que motiva l'enfermetat dels olivers del terme municipal de l'Ivissa i medis de combatir-la.

BORRAS-DENTISTA Mercadal, 13. REUS

Les entitats econòmiques d'aquesta ciutat, el diputat don Ramón Mayner i els diputats provincials don Miquel Alimbau i don Ramón Vidiella—portant la representació aquest últim de don Anton Borràs—, visitaren al senyor governador per a parlar-li de l'assumpto d'aigües d'aquesta ciutat.

ESPUMOL BRAGULAT—Es el millor refresc: 14 rals/kilo.—De venda en els bars, cafès i establiments de begudes. Dipositor en aquesta: H. MARÍNE, plaça de Prim, drogueria.

Hi ha frascos de 10, 20 i 40 preses.

Se diu que a Terrasa, al procedir a l'enderroc d'una pareta en les obres d'una casa particular, foren trobades mil pesetes que estaven guardades en un forat.

A MARÍNE BARCELONA

S'ha fet càrrec del seu destí l'inspector de primera ensenyança don Josep

FOMENT REPUBLICÀ NACIONALISTA

Cicle de conferencies

El proper dissabte, 21 dels corrents, a les 10 de la nit, el jove i distingit advocat de Barcelona

DON MAGÍ ISERN

desenrotillarà el tema:

L'evolució del poder de l'Estat

Des de fa tres dies se troba malalt de algun cuïdado l'inspector de rondes municipals senyor Serres.

Celebrariem el seu prompte restabliment.

Com estava anunciada, ahir nit tingué lloc a la sala d'actes del Foment Republicà Nacionalista, la conferència del distingit lletrat, don Josep Lopera, sobre'l tema «La qüestió de les aigües».

Per sa meritòria tasca escoltà el conferenciant nodrits aplaudiments de la nombrosa i escollida concorrença que atapaia per complert la sala d'actes de nostra entitat política.

En un nombre pròxim publicarem integrat el valios treball del senyor Lopera.

Botiga i pis per a llogar o vendre amb estanteria o sense situada al carrer Major, 15, Sabateria GRAS, ont informarán.

Nostres llegidors coneixen l'accident ocorregut d'ahir en la línia transmisora de força elèctrica de la companyia que serveix nostra ciutat conseguida per la Canadencs.

Fa uns dies que's trençà un alambre en l'arraval de Santa Agnès, que bé hauria pogut ocasionar alguna desgracia i ans d'ahir se'n trençà un altre en l'arraval de Sant Pere, amb els mateixos perills.

Tot lo dit ens fa pensar amb la necessitat de que per la soedita companyia Canadencs testadi la manera de modificar pauletant les condicions elèctriques de dins la ciutat, instal·lant-les per damunt dels edificis. I mentre tant li pregaríem fes tot quant pogués per a evitar aquests incidents que ben bé podrien algú dia ocasionar sensibles desgracies.

A dos quarts de vuit d'aquesta tarda se reunirà l'Ajuntament en sessió pública de segona convocatoria corresponent a la present setmana.

En homenatge al gran poeta Verdaguer, nostre estimat confràter el valent setmanari «Renaixement», de Barcelona, publica aquesta setmana un nombre extraordinari amb un interessant sumari, en el qual hi han col·laborat les plomes més distingides de la nostra renaxença literaria, entre elles, Miral, Gómez, A. Mestres, Carner, Alcover, Corominas, Folgner i Durán, Girbal, Jané, etc. Ademés, conté fotografies de l'homenatjat.

Durant el passat mes de maig se registraren en tota la província 28 accidents del treball.

ESPUMOL BRAGULAT

Es el millor refresc: 14 rals/kilo.—De venda en els bars, cafès i establiments de begudes. Dipositor en aquesta: H. MARÍNE, plaça de Prim, drogueria.

Hi ha frascos de 10, 20 i 40 preses.

Se diu que a Terrassa, al procedir a l'enderroc d'una pareta en les obres d'una casa particular, foren trobades mil pesetes que estaven guardades en un forat.

A MARÍNE BARCELONA

S'ha fet càrrec del seu destí l'inspector de primera ensenyança don Josep

Piñol Mirada, qui ha termenat la carrera en la Escola Superior del Magisteri, obtenint el número 1.

En els quatre mesos d'aquest any i dels anteriors, s'han importat vins a Anglaterra en aquesta forma:

En 1911, 4.532.482 galons per valor de 1.318.318 lliures; en 1912, 4.373.778 galons i 1.627.071 lliures, i en 1913, 4.084.716 i 1.401.572 lliures.

Espanya importà 675.527, 628.390 i 413.078 galons de vi negre, i respectivament, 498.260, 467.085 i 610.893 galons de vi blanc.

Les importacions nostres figuren després de les de Portugal, i en aquest any superen a les de França. Les d'altres països i colonies estan a gran distància de les importacions espanyoles.

Fa alguns mesos, diferents Ajuntaments crearen els arbitris sobre viatjants i mostrarien del comerç i havent-se reclamat contra ells al ministeri de la Governació, s'ha dictat una R. O. dispassant:

Primer. Que'ss Ajuntaments de Pamplona, Corella i Xerez de la Frontera, cessin immediatament en la execució dels citats arbitris, adoptant an aquest fi els governadors de Navarra i Cadiz les disposicions que estimin oportunes amb la immediata notificació a les respectives arquides.

Segon. Que'ss governadors de totes les províncies exigeixin el compliment de les reials ordres de 26 d'abril de 1904 i 13 de maig de 1912, evitant que pels Ajuntaments s'estableixin arbitris com els que s'han fet referencia.

Gel Cristalli VICTORIA

De venda en els principals colmats i tendes d'ultramarcins

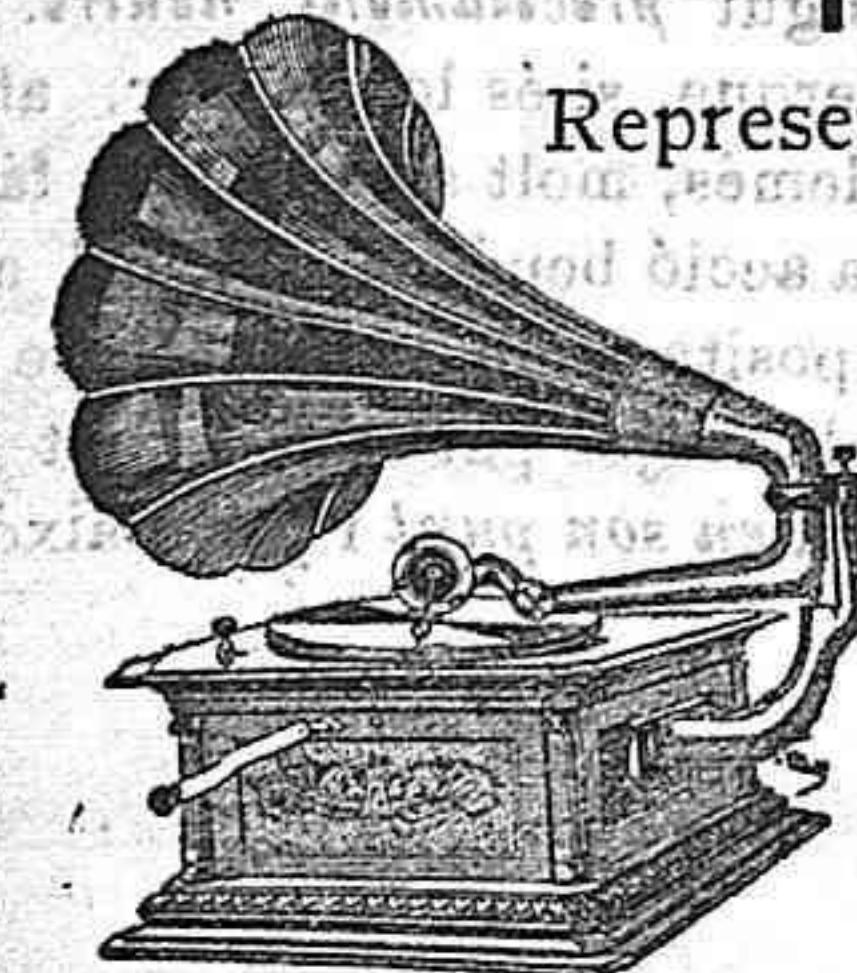
Dipòsit permanent per a la venda al detall. BAR ESQUELLA

Plaça de Prim (entrada pel carrer de Sant Llorenç)

Demà tindrà lloc al Foment Republicà Nacionalista, l'anunciada conferència a càrrec del jove i cèlebre advocat de Barcelona, don Magí Isern, qui desenrotillarà el tema: «L'evolució del poder de l'Estat», avui pel seu cinquantè aniversari. Creiem garantit l'èxit d'aquesta com de totes les conferències que's donen en nostra entitat política la qual cada dia es veu més favorable amb l'adhesió del poble reusenc.

Durant el mes d'abril últim se registrà a Espanya el seguient moviment de població: naixements 8.155, defuncions 7.383, casaments 2.109.

Dipòsit de Rellojeria.—Relojes de
butxaca i despertadors des de 2'90 p.

Companyia Francesa del Gramophone

Representació i dipòsit: R. Perpiñá. Major, 22.—REUS
Despatx: 24, pral.

Exit colossal dels cèlebres artistes

TITTA RUFFO i CARUSO

en discs Gramophone.

Avis important.—La paraula *Gramophone* la tenim registrada en la Convenció de Berna amb el número 2.151, i perseguirem amb tot el rigor de la llei al que faci ús indegit d'ella.

colars, respecte de lo que's donarán instruccions.

Saboneria de Josep Forcades

Despatx: Sant Esteve, 28.

La guardia civil de Montbrió comunica al governador civil la detenció de Anton Benaiges, autor d'amenaçades de mort a dos conveïns i pressuposte d'un furt d'un rellotge i altres objectes.

Sembla que l'enginyer quefe del Servei agronòmic d'aquesta secció, senyor Bernat, ha pogut comprovar l'existència de nombroses colonies de l'insecte «Yponomeuta malimelias», lepidòpter que en les pomeres d'aquest terme municipal causa, actualment, bastants danys.

Properament se publicarà els tractaments a que deuen sotmetre's als fruits.

S'ha publicat una circular del senyor governador donant un nou plaç de deu dies als alcaldes per a que compleixin el servei què's hi encomana respecte a l'estadística de carros i cotxes.

ANUNCIO

Al públic en general i en particular a tots els metallúrgics, propietaris, mestres d'obres i paletes.

La raó social abans expressada, posa a sa disposició el seu nou taller en el ram de fundició de ferro, situat en el carrer del Doctor Robert (cantonada al de Sant Miquel), en quin s'ofereixen els seus serveis en tot lo referent a aquest ram.

Gran assortit de cuines econòmiques perfeccionades, de totes classes i mides, així com peces soltes de totes classes, a preus somament redigits.

Reus i jony 1913.

Roi Climent i Gual.

SECCIO OFICIAL

Institut Pere Mata

S'avisa als senyors obligacionistes d'aquesta societat que, durant els dies del 16 al 30 del corrent mes, de 9 a 12, en la Caixa del Banc de Reus de Descomptes i Préstams, se pagaran el cupó núm. 19 de l'emisió de 1904 i el capdó núm. 14 de l'emisió de 1906.

Reus 13 de jony de 1913.—P. A. del C. d'A.—L'Administrador, Joan Bové.

Centre de Lectura

Secció de Literatura i Idiomes

Havent-se constituit en aquesta Secció una «Comissió de Teatre» i desitjant aquesta organitzar una «Secció de Declaracions», se complan en convidar als senyors socis seccionats i no seccionats que vulguin ingressar-hi per a que se serveixin allistar-se a Conselleria indicant nom i domicili.

L'hora senyalada per a l'allistament es d'10 a 11 de la nit, començant desde la setmana fins al 15 del proper mes de juliol.

Aquesta comissió té'l gust de fer ho públic per als efectes convenientes.

Reus 15 de jony 1913.—La Comissió.

FOMENT se ven a Barcelona al kiosco del LICEO Rambla del Centre

SENSE aquesta marca

l'apparell NO és un "Gramophone".
—Catàlegs gratis—

Informació comercial diaria per a FOMENT

Preus corrents del dia d'ahir

Cereals y llegums

Blat.—Aragó superior a 19'50 ptes. los 55 kilos.	
> mitja a 18'50	
> horta a 17'50	
> Comarca a 16'	
Ordi.—Aragó a 16'	
> Estranger a 10'75	
> Comarca a 11'50	
Farresch.—Aragó a 16'	
> Comarca a 15'	
> Estranger a 19'50	los 100 kilos.
faves.—Comarca a 15'	
> Comarca a 14'	
> Andalusia a 15'	
> Estranger a 30'	los 100 kilos.
Burdanyes.—Comarca a 16'	
Fesoles.—Comarca a 15'	
> Urgel, a 15'	
Farrefes a 23 rals quinzena.	

Situació del mercat. Sostingut.

Farines y despulls

Farina de 1.º a 44' ptes sach de 100 kilos	
> redona a 42 id. id.	
> 2.º R. a 37' id. id.	
> 2.º B. a 31' id. id.	
Farineta a 19' ptes. lo sach de 70 kilos.	
Tercerilla a 13' id. lo sach de 60 id.	
Trits a 27 rals lo sach.	

Segs a 23 id.

Situació del mercat. Sostingut en farina. Fermea en segó i farineta.

Ametlles

Mollar en crosta a 63' ptes. sac 50 Kgs.	
Esperanza 1.º en gra a 125'	qq. 41.600
> 2.º a 132'50	
Coma del país a 120'	
> d'Aragó a 130'	
Llargueta a 135'	
Planeta a 135'	

Situació del mercat. Encalmat.

Avellanes

Garbellada a 52' ptes. sac 58'4 kilos.	
Proprietari negreta a 49'50	
> embarrat a 46'	
En gra 1.º a 79'	quinta 41'600

Id. 2.º a 78'

Situació del mercat. Encalmat.

Espèrits

Destilats a vapor de 95 a 96 graus a 130 pts.	
Id. de 94 a 95	a
Rectificat de 36 a 97	a 130
Desnaturalitat de 88 a 90	a
Situació del mercat. Segueix dominant la calma en aquest ram, sostenint's els preus per no fabricar-se vi.	

Per a encàrrecs dirigir-se:

Explorador d'aigües subterrànies

ANDREU POBLETT JUANPERE s'ofereix al públic per a senyalar les cantitats d'aigües subterrànies i les profunditats de la mateixa.

Dirigir-se a TARRAGONA, plaça de la Font, núm. 37 (Posada de Verdú); i a SELVA DEL CAMP, carrer de Rose. 116, núm. 3.

El recader de Lleida

MANUEL RABASCALL, desitjant corresponder a la bona acollida que'l públic li ha dispensat en el seu servei entre Rens i Lleida i els pobles de la Llinia, ha determinat, per a donar més facilitats, ampliar el servei fent un doble viatge diari fins a Montblanc i estacions intermitges.

Hores de sortida a les 8'22 i 13'35.

Hores d'arribada a les 12'29 i 17'58.

Els encarregats se reben

Plaça de Prim, saló llimplabotes, 1 Carrer Llovera (Padró) 23, 2.º REUS

AVIS HIGIÈNIC

En virtut de varis peticions formulades per part del veïnat d'aquesta ciutat respecte a les escombraries dels seus pisos, m'han obligat a establir un servei diari voluntari per a la seva recullida, comptant per això amb dependents de tota confiança i autorització de la primera autoritat.

Per a encarregats dirigir-se:

Arraval alt Jesús, 41, bis.
Transports i acarreus. Jaume Sidó.

MODES. Elvira Thomas

Té el gust de participar als seus clients i al públic en general haver rebut per a la present temporada d'estiu tots els genres i models de París per a la confecció de sombreros per a senyora i noies poguent-ho oferir a preus sumament econòmics, com també genres per a la confecció dels mateixos.

Abans de comprar no deixar de visitar aquesta casa del carrer de Rosich núm. 8, on comprareu a gust,

Francisco Usach Compte

ex recader de Mora a Rens, ofereix al públic en general igual servei de Reus a Barcelona.

Agència d'encarregats:

Plaça de Prim (saló llimpla botes) i en el seu domicili: Hestalets, n.º 26, tercer.

BOTES

Teodor Vernet

S. Francisco Xavier, 4. Reus

Se venen botes de 4, 2 i 1 carga, de superior qualitat a preus baratos.

IMP. SANJUÁN GERMANES.—REUS

1.º

Borrás-Dentist

Aprovat per la Facultat de Medicina de Madrid

Plassa Constitució (Mercadal), 13, 1.º, 2.º - REUS

Mètode nou i sens dolor per a el tractament de les dents.—Dents artificials sense paladar, ganxos ni ressorts deixant el paladar enterament lliure.—Construcció de dentadures de tots sistemes.—Especialitat amb extraccions sense dolor i còrones d'or i porcelana.

Preus econòmics

Consulta: A Mora d'Ebre els dijous primer i tercer de cada mes. Gratuita de 12 a 1 tots els dies excepte els dijous i dies festius

LA HIDRAULICA REUSENSE de EMILI AULÉS

Gran fàbrica de mosaic hidràulics

Aquesta fàbrica compta a més d'una infinita varietat de dibuixos en grans existències de rajoles, lo que li permet poguer servir el gener en immillorables condicions de duració i permanència dels colors.

Preus sense competència.—Camí de Riudoms, 3.-Reus

Sastrería LA FAMA

Arraval baix de Jesús, 12. -- Reus

El dueny d'aquest establiment, posa en coneixement del públic, trobar-se assurtit de tota mena de genres de les últimes novetats per a la vinent temporada d'estiu

A l'alcans de totes les fortunes

Venda de trajes a preus mòdics al comptat i a plaços, per 2'50 pessetes setmanals, pot adquirir-se un hermós traje.—Visiteu la Sastrería LA FAMA i quedareu convencuts de tot lo abans referit.

ARRAVAL BAIX JESÚS, 12.—REUS

Sidral "Teix

ALS VITICULTORS.

parteix amb dificultat, és necessaria una cantitat major de sulfat per a produir els mateixos efectes i és freqüent l'obstrucció dels pulveritzadors quedant en el fons dels recipients la major part del sulfat fet, per l'exèss de calç massa insoluble. Precisa recórrer al reactiu per a determinar, sense molesties ni gastos, quan la barreja de la solució de sulfat de coure amb l'aigua de calç, està en son punt i per a això reom an em el PAPER REACTIU SERRA de resultats excel·lents i preu infim.

Es de suma conveniència que'l caldo bordelès que prepara el viticulter per a combatre les malalties criptogàmiques sigui precisament neutre. La preparació no ha d'ésser ni àcida, ni bàsica; perquè, si és lo primer, ataca les fulles del cep cremant-les i com resulta, ademés, molt soluble, és fàcilment arrastrada per les plujes i és nula la seva acció benèfica. Si, pel contrari, és excessivament bàsica, aleshores se deposita amb rapidesa, se re-

MANERA D'EMPLEAR EL PAPER REACTIU SERRA

Quan s'hagi tirat en la solució de sulfat de coure, una cantitat prudencial d'aigua de calç, se sumergeix en la barreja una tira de paper reactiu. Si aquest, permaneix blanc, és que no hi ha encara prou calç i se n'hi va afegeint fins que, al sumergir-lo de nou, adquireixi el paper un color fort vermell.

CADA LLIBRET VAL 25 CÉNTIMS

FARMACIA SERRA

ARRAVAL DE SANTA AGNA, 80

REUS
VIDRES PLANS
VIDAL GERMANS I C.

Marti Napolitá (Alcañiz), 7

REUS

IBARRA i C. Stat. en Cmta.
SEVILLA

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

Tots els dijous sortida fixa del port de Tarragona per a Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cádiz (admetent càrrega per a Ayamonte i Isla Cristina, Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcía-Carril Corunya, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes i San Sebastián).—Servei ràpid eventual per a Galicia i Nort d'Espanya amb escalades a Valencia, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander i Bilbao, empleant solsament 14 dies en el viatge. —S'expedeix coneixement directe pera Larca i Sant Esteve Pravia amb trasport al vapor "Luarca núm. 3" i per a Dunkerque als vapors de la Companyia Francesa "Dennia i d'Azin".

Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca

Únic servei fixe i setmanal per a Cete i Marsella tots els divendres

PROXIMES SORTIDES

Per a la Costa d'Espanya

Juny	19	Vapor Cabo Peñas
"	26	" San Antonio
Juliol	3	" S. Sebastián
"	10	" Quejo
"	17	" Oropesa

Per a Cete i Marsella

Juny	20	Vapor Cabo San Sebastián
"	27	" Quejo
Juliol	4	" Oropesa
"	11	" Higuer
"	18	" San Martí

Per a més informes, al consignatari a Tarragona: En MARIAN PERES. - Real, núm. 32. - Telefón núm. 45

Lean vds esa atentamente

Las Turbaciones de la Circulacion

El Artritismo

Sería un error muy grave creer que hubiera de existir el DEPURATIVO RICHELET, cuando aparecen las manifestaciones externas (enfermedad de la piel) debidas a una invasión de humor.

El DEPURATIVO RICHELET posee una acción mucho más extendida. En efecto, da maravillosos resultados en todas las afecciones del aparato circulatorio, que sean esas afecciones debidas a las arterias que están menos flexibles ó a la sangre que se halla ya enferma. Su acción se hace sentir, particularmente en las personas que tienen más de 45 ó 50 años, cuando el corazón se hace más vigoroso, las arterias menos elásticas produciendo en este momento perturbaciones de la circulación, congestiones, entreciernamientos, comezones, sofocaciones, hinchazón de los miembros, vértigos y síncope, pesados de cabeza, reumatismos, dolores de las articulaciones, jaquecas persistentes, gota, etc. En una palabra, todas las manifestaciones de origen articular.

En lo que toca a las mujeres llegadas á la edad critica, aspiran las turbaciones muchas veces gravísimas de este periodo difítil.

No sabriamos recomendar demasiado á todas las personas que han padecido ya perturbaciones de la circulación, el uso casi constante del DEPURATIVO RICHELET.

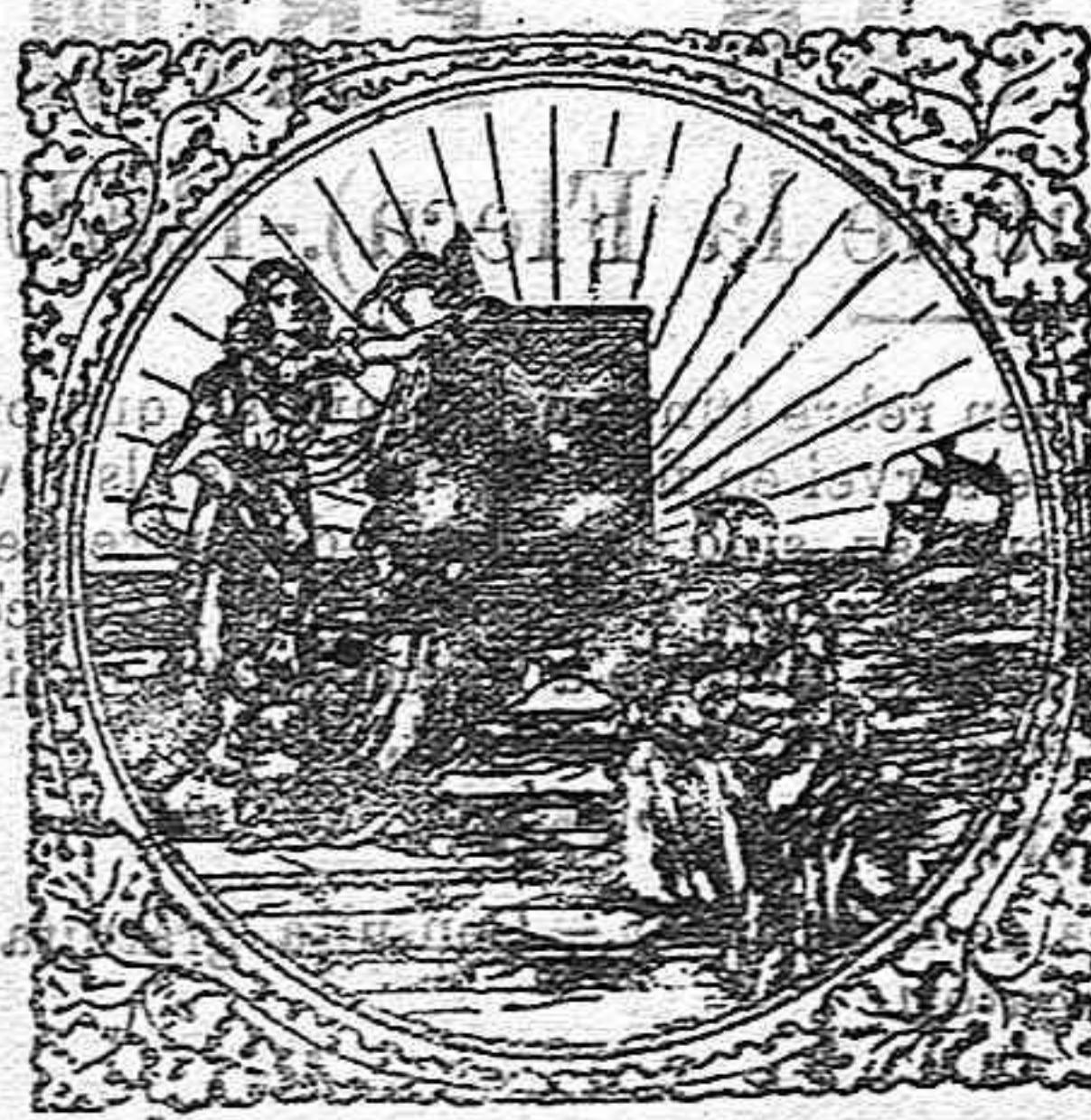
Un folleto, en lengua española, tratando de las enfermedades de la piel, ha de ser remitido gratuitamente, por los depositarios, á todos las personas que lo pidan.

Para obtener también gratuitamente ese folleto, basta dirigirse al señor

RICHELET, 12, Piso Bambú, en Sedas (Francia).

DEPÓSITO GENERAL Y VENTA:
Droguería de D.ºFrancisco Loyarte, calle de San Francisco de Loyola, 9, San Sebastián.

VENTA EN REUS:
Farmacia de A. Punyed Lloberas. —Llovera, 47.
Farmacia de A. Serra. —Arrabal Santa Ana, 80.

EL BRUCH

Domicili social: Concepció, 14.

REUS. L'unió fa la força

Fi de l'Associació.—L'Associació EL BRUCH, permet crear i constituir un dot per als fills, una herència per a la família i en particular un capital per a matrimonis que pensin en el dia de demà en que la soletat d'un dels dos pot causar-los la miseria.

Els solicitants deuen tindre en compte que sols abonant en els quatre primers mesos del seu ingrés una mòdica cantitat per a gastos d'administració, podrán assegurar un capital de 1.000 a 50.000 pessetes a base del verdader mutualisme.

TOTS PER A UN. UN PER A TOTS

Pòlices pagades fins a la fetxa 12, havent desembolsat 235'70 i cobrant els seus hereders 4.744'00 pessetes. Quotes assegurades 1.293, formant un Capital inscrit de 1.293.000 ptes.

(Anunci aprovat per la Comisaría General de Segurs).

La correspondencia al Director General don **A. Bieto Baldach**